

A viharhoz.

— Náasszer Eddin költeményeiből. —

*V*ilágokat emelj ki tengelyükből,
 Ne sirj, ne nyögj, mint a szerelmes leány,
 Lelkemben tombolóbb vihar csatázik,
 Hitvány szellő, tanulni jőjj hozzám.
 Én megtanítlak zügni szülejában,
 Hogy önmagad sem ismered magad,
 Üres zúgásod tomboló lelkemtől,
 Egét döntő veszélylyé feldagad.

*E ház alatt veszettebb dalra buzdulj,
 Hogy a fal köszive is feldobog,
 Hisz én haldoklom e sötét szobában,
 Ez a te mestered és dalnokod.
 Te kondítsd nekem a halál harangot,
 Ha lelkem itt felejté hüvelyét,
 Lelkem belé vegyül a sirharangba,
 És azt a nagy világba hordja szét.*

*Halálharangból vészharang lesz akkor,
 Lelkemtől lánggra gyul a nagy világ,
 Megtisztul benne minden földi elme,
 És újra felvirul a szabadság.
 Mert tiszta lélek, önzetlen kebelnek,
 Kell lenni mely szabadságért hevül,
 Akkor vihar, akkor szüntesd erődöt,
 Ha zúgásodba háladal vegyül.*

*Akkor vihar, légy újra csendes szellő
 Mely áldást oszt a föld kerekségén,
 Fakaszz virágot majd sirom felett is,
 Azok között vágyom nyugodni én.
 Ne álljon elhagyatva egymagában,
 A költőt elfedő kis sirhalom,
 Ugyis, anyám, ha majd kijő könnyüzni,
 Sötétre festi azt a fájdalom.*

Talált levelek.

XI.

— 1854. május 24.

Mélyen tisztelt grófhölgy!

Jézusról, mint említém, azt jegyezte föl sz. Lukács, hogy engedelmes vala szüleinek. Ennél szebb dicséretet gyermekről mondani nem is lehet; mert az engedelmisség a szeretetnek és tiszteletnek gyümölcse. Isten is abból méri hozzá való szeretetünket, ha szavának engedünk: „Ha engem szerettek: tartsátok meg parancsaimat“ és ismét: „A ki engem szeret: beszédemet megtartja!“ így szól az Úr.

Minthogy minden gyermek és így az Ön neveltetése körül is az anyának jut a legtöbb gond, aggodalom és fáradság: e gondos, jó anya iránt kiváló bizalom, tisztelet- és szeretettel viseltetni fő kötelességének ismerje, ezt pedig szives, készséges engedelmisség által fogja leginkább kimutatni; mert mi egyéb az engedelmisség, mint tettel megmutatott szeretet? a hol szeretet van: ott engedelmisség is van; a hol engedelmisség nincs: ott, akárhogy szépítik is a dolgot, szeretet sincs.

Szeretet kifolyása a bizalom. Az embernek, főleg a leánynak, ugymond egy irónő, mi sem esik jobban, mint midőn belsejét meghitt kebelbe öntheti. Már lehet-e gyermekre nézve meghittebb kebel, mint az anyáé? annak fedje fel örömeit és fájdalmait, ha ilyek is volnának.

De jaj azon leánynak, ki magát egy okos s gyöngéd anya bizalma elől elvonja, háta mögött tanácsai ellen cselekszik, idegen hízeltőknek többet hisz, — ezeknek panaszol, ezekre bizza jó hírnevét és élete boldogságát, szerencsáját. Midőn ezt teszi, nem csak hamis, ármányos emberek veti magát oda játékszerűl; hanem szerető jó szüleit is kétes világba helyezi s jóságukat hálátlanság- és hamissággal viszonozza. Erre nem következik áldás! . . . türelem, szeretet, engedelmisség illik a leányhoz mindenkor. A ki e három tulajdont nem gyakorolja: az nem jó leány — s utóbb még kevesebb lehet jó; mert azt mutatja, hogy sem háladatosságot, sem feláldozást nem ismer.

Arany János a bölcsőben.

Levette a nap arany koronáját,
Sugárainak fényét és hevét,
A hold halvány mosolya tiszta báját
Levette s kopaszon hagná fejét.

A föld letépte gazdag zöld palástját
Letépte az első rózsabimbót,
A esermely vette lágy habos kristályát,
A tenger titkos mélyéből adott.

S az Isten vette az ajándékokat,
Mosolygott és a földre nézett le;
Ott végig nézte mind az országokat
S Magyarországon akadt meg szeme.

És egy gondolatjával összefonta
A három esillag ajándékait;
Választott itt lenn és azután letette
Aranynak bölcsőjébe kineseit.

Manaszty Ilona.

Az arany rózsa.

(Egy művész életéből.)

Írta: **Proschko Camilla.** Fordította: **Bingert János.**

A szőlőkoszorúzza Heilingenstadtban számos villa volt már látható 1798-ban, a hová a városiak a nyári saison alatt menekülni szoktak. Nem messze az erdő mesgyéjétől, zöldelő bükkfák mögé elrejtve, állott egy szerfelett csinos házacska, melynek bejáratánál két karcsú nyirfa állott őrt. Tiszta ablakai alatt egy kis kertben gyönyörű rózsák áraszták illatukat a légbé.

Osvald Janka asszonyság ezen csinos házacska lakónője, özvegye volt egy orvosnak, miután csekély vagyonnal bírt, kézi munkára volt utalva. Leányának betegeskedése, mely a leggondosabb ápolást igényelte, valamint saját ingatag egészségi állapota folytán mit sem szerzechetett, úgy hogy kénytelen volt kicsiny tőkét megkezdeni, s ez által nem sokára kétes helyzetbe jutott. Épen azon volt, hogy a barátságos otthont, melyben még férje életében a nyári idény alatt lakott, s az ő halála óta soha el nem hagyott, egy szűk padlásszobával cserélje fel a faluban; oly változás, mely a jobb sorshoz szokott nőnek igen fájdalmasan eshetett.

Az átköltözés szomorú napja előtti estén könyes szemekkel ült a házacska előtt levő padon. Leánya Etelka pedig a virágdús rózsabokrok mellett állt és könyeivel áztatta azokat.

„Végy most bucsut virágaidtól“ — inté őt az anya — „hadd térjünk vissza a szobába, mert a lég hűvösödni kezd és neked megárthat.“

De úgy látszik Etelka nem volt képes illatozó rózsáitól megválni.

Az ő elválása a rózsáktól sokkal fájdalmasabb volt, mint anyjéé a kis házacskától. Mert hisz ő maga ültette és ápolta ezen rózsabokrokat, ezek képezték büszkeségét, örömét, ezek voltak barátnői, egyetlen játszótársnői.

Etelka könyei sajtó sebet ütöttek a szerető anyai szíven: Osvald nélfordult és csüggedt fővel viszaszatért a házacskába.

Eközben az est teljesen beállott. Itt-ott még hallatszott egy-egy rigó füttyülése vagy a gerlicze turbékolása, aztán pedig minden elnémult; csak a rét mellett folyó patakcsa locsogott tovább; beszélt örömről és bánatról, s a padon pihenő Etelkát álomba ringatá.

A patakcsa nagyon sokat fecsegett arról, a mit vándorlása közben látott. Egy elárvult, szegény leánykáról is beszélt Etelkának, a ki virágaiból élt, s mivel a keresmény csekély, a szükség pedig igen nagy volt, elcsüggedt. Egyszer éhesen és fáradtan a közeli erdőbe jutott, egy dombra borult és sirt keservesen. Ime! egy geniusz jelent meg, ki neki egy rózsát nyújtott át, s így szólt: „Menj haza, te boldog leszesz.“ Az árva elfogadta a gyönyörű virágot, s szívében a legszebb reményekkel, ballagott haza. A rózsa gyöngé szirmain a harmat úgy fénylett, mintha ezüst lett volna, sőt midőn a nap rá sütött, mintha tiszta arany lett volna. Miután a nap lenyugodott, még akkor is ott rezgett az arany a rózsa szirmain — a rózsa aranynya változott. A mint a környéken a hír elterjedt, hogy a szegény lányka birtokában egy arany rózsa van,

sokan megirigyelték, s sokan jöttek az arannyá változott virágot megnézni. Történt, hogy egy ifjú nemes is eljött a virágot megnézni, de a virágnál még jobban megtetszett neki az árva leányka s nem sokára hire járt, hogy az ifjú nemes nőül veszi a szegény árva leánykát.

Ezen történet, melyet a patakcsa oly kedvesen tudott előadni, mélyen megindította Etelka érzékeny szívét. Fölemelte szempilláit, mert szemei csukva voltak, míg a patakcsa fecsegett, és az égre tekintett: — ott ragyogott az arany rózsá!

Persze hogy nem volt az rózsá, hanem egy gyönyörű iczinke picinke csillag. Etelka azonban megmaradt a mellett, hogy az arany rózsá; annál is inkább, mivel egy gyönyörű szép rózsá, mely még délután teljes pompájában diszlett, széthullva feküdt a földön. Nyilván elhitte azon regét, hogy az elhervadt rózsák arany csillagokká változnak át. E gondolattal hajtá nyugalomra fejecskéjét, s e gondolattal hagyta el reggel fekvő helyét.

Reggel elbeszélte anyjának a patakcsától hallott történetet, és bármennyire is igyekezett az anya meggyőzni Etelkát, hogy ez csak álom volt, ő mégis a mellett maradt, hogy ő hallotta a patakcsát fecsegni.

Minél inkább közeledett az elválás órája, annál nehezebben esett a jó gyermeknek elválni a rózsakoszorúta házacsokától. Azon töprenkedett, mikép segíthetne szükségükön. De ah! nem volt már mit eladni! Csak a házbért lettek volna képesek lefizetni, akkor a nyár végéig itt maradhatnak — mily boldog lett volna akkor a leányka!

Míg így töprenkedett, szemei a rózsabokorra estek; nyájasan tekintettek ezek a leánykára, mintha mondani akarták volna neki: „Mi hü bárárnőid valánk mindig, halálval, tartozunk neked, azért segíteni akarunk rajtad. Szakaszd le legszebb rózsáinkat, és árúsítsd el, majd meglátod szerencsét fogsz csinálni.“ És valamint a pataktól hallott regét, úgy a rózsák képzelt suttogását is valóságnak vette a szegény árva leányka

E gondolattól sarkalva, odalépett a bokrokhoz, leszakított néhány szép rózsát, s kiment a mezőre, hol a nyári vendégek reggelenként sétálni szoktak.

A mezőn ma igen nagy élénkség uralkodott. Majdnem félénken lépett Etelka a közelfekvő erdőszélhez, mert nehezebbre esett virágait egy pár krajczárért elárusítani. Midőn egy előkelően öltözött nő ment arra, eléje nyújtá rózsáit, de a hölgy fagyos, megvető tekintete megdermeszté őt. Könyek gördültek végig a leány arczán, s még mélyebben vonult vissza egy terebélyes tölgy alá.

Eme jelenetnek egy néma tanuja volt. Félig árnyékba burkolva, Etelkától néhány lépésre állott egy középtermetű fiatal ember, halvány szellemű arcczal, és majdnem kúszált fekete hajzattal, mely egyébiránt jól illett szürkés szemeihez és komor tekintetéhez. Részvét volt látható vonásaiból, midőn Etelkához fordult s így szólt: „Bizonynyal még nem árultál virágot gyermekem, hogy oly félénk vagy. E rózsák nemük legszebbjeihez tartoznak.“

Az ismeretlen nyílt beszéde és részvétteljes tekintete bizalmat ébresztett a fiatal leány szívében. Etelka közlé egész szenvedése történetét.

Az idegen nyájasan nézett a kis elbeszélőre, s midőn ez beszédét

befejezé, hogy most nincs annyi pénze, hogy neki segílyt nyújthatna „azonban” — szólt végre — „add ide a rózsákat, segíteni akarok neked azokat elárúsítani majd; meglátjuk kapunk-e valamit értük!”

Épen néhány gyalogos ment arra, a jószívü ismeretlen, kinek arca az árnyéktól el volt takarva, megkínálta őket a rózsákkal. Egyik két, a másik három garast nyújtott, a harmadik és negyedik pedig elment a nélkül, hogy a rózsaaárúsokat figyelemre méltatta volna.

Majdnem egy negyedóra mult el a nélkül, hogy a négy garasnál többet bevettek volna s a virágok már kezdtek hervadni, szirmaik összezúzódtak. Az ismeretlen csüggedt lön. „Már látom hogy én oly kevéssé vagyok alkalmas virágot árúlni, mint e kis leánya,” mormogá. A szegény leány könyei fájdalmasan érinték szívét.

A nap mindinkább haladt fölfelé égi pályáján. A sétálók lassanként eltűnedeztek, s néma csend borult az egész tájra. De ime! egy magános sétáló jött az uton. Előkelő kinézésü férfiü, katona-öltönyben; könnyü szürke köpeny takarta el az arany süjtásos kabátot; nemes vonásai mély elmeélről és érző szívről tanúskodtak; úgy látszott, hogy a félhomályba burkolt két rózsaaárúst nem vette mindjárt észre. Csak midőn ezek virágaikat magasztalni és kínálgatni kezdtek, lett figyelmes a szürke öltözetü férfiúra a kedves Etelka mellett. Tekintetét a pompás virágokra veté és megállott. „Parbleu! — mormogá — ezek valóban igen szép rózsák!” „Vegyen — esengett Etelka kisérője — s mentsen ki minket a nyomorból.”

A tiszt figyelmes lön s a férfiúra nézett, kinek szemeiben könyek ragyogtak. Mély részvéttől áthatva vonta elő tárczáját. Egy Louis d'ort keresett, gazdagon akarta a rózsát megfizetni, de ép most adta ki az utolsót s most egy százforintos bankón kívül mi sem volt tárczájában.

(Vége következik.)

Egy képet látok . . .

Egy képet látok álmaimban,
Szép rózsaszinnel festve meg.
Egy képet látok akkor is még
Ha álmaimból ébredek!

Hazám jövője áll e képen —
Kicsiny keretje életem!
Mi jó is így, hogy így nyugodtan,
Hogy így gyakorta nézhetem.

Tündéri kép! mi fájdalom, hogy
Számodra nincs arany keret,
Hogy érted, csak szegény rajong, ah!
Hazám, hogy gazdag nem szeret.

Elnézek hosszan, elmerengek — —
S csak úgy magamba gondolom:
Ha bár csak vágy és jó remény, még
Való lesz mindez egykoron:

Szabad, dicső lesz még e nemzet,
Jogot, hatalmat vissza viv —
Nem halva önkény éjelébe,
Még iettre gyúl a honfi szív! . . .

Egy képet látok álmaimban,
Mely gyöz enyészet, vész fölött,
Ha bár szü ette fája majdan
A küzdelemben eltörött!

Kántor Imre.

A könnyelmű fiu.

— H ö c k e r G u s z t á v e l b e s z é l é s e . —

Fordította: **Magyar Dávid.**

(Folytatás.)

V.

Lelkem légy ismét megelégedve, mert az úr jót tesz veled.

Nap, nap után mult el; Anna mind jobban érezte magát a rendőrtanácsosné szolgálatában. Vidor kedélye, mely a veres macskához czimzett ház lakóinak durva bánásmodja következtében eltűnt, ismét visszatért. Csak néha-néha fogta el borzongás, midőn a veres macskához czimzett ház lakóira gondolt. Ebből a félelemből származott az az iszony, mely lelkét eltölté, midőn az est-szürkület bekövetkezett. A tanácsosné kérdezősködéseire mindig kitérő választ adott. Egy napon az egyetemi tanács elnöke fényes estélyt rendezett, melyre a rendőrtanácsost és családját is meghívta. A cselédek valamennyien távoztak hazulról s Anna is arról gondolkozott: nem-e volna czélszerű neki is a szabad levegőre menni. Egyszerre megszólalt a kapu csengetyűje. Anna kinyitotta az ablakot, s lenézett a sötét utcára. Alig volt azonban az ablaknál, a csengetyű újból megszólalt.

„Ki az?“ kérdé Anna félelemtől reszkető hangon.

„Kérem, nyissa fel a kaput!“ kiáltá az idegen „anyjától jövök.“

E szó hallatára mint a villám lenn termett a jó leány a kapunál s minden további gondolkozás nélkül kinyitotta azt. Az idegen belépett; már magaviselete után lehetett következtetni, hogy arról, miszerint a házbéliek nincsenek hon, biztos tudomása van.

Az emeletre érve, az idegen kinyitotta a legelső ajtót; a lámpát az asztalra tette, a köpenyt, mely eddig arczát elfedte, ledobta s most egész valóságában mutatta magát az Anna által annyira gyűlölt Kilián — „Oh! a sejtelmem“ — kiáltá a szegény leány s összerogyott.

A küldetés célja a ház kikémlelése mellett az volt, hogy Annát, kinek hiányát nagyon érezték a veres ház lakói, visszatérésre bírja.

A leány nem adott egyenes választ, hanem kitérőleg felelt.

Kilián már hazatérőben volt, midőn a csengetyű ismét megszólalt.

A jó tanács mindig drága.

Hogy Kiliánnak nem volt szabad magát mutatnia a rendőrtanácsos előtt, azt belátta a leány. De mit tegyen? Töprengéséből a csengetyű lármás hangja zavarta fel. Kilián egy szobában bujt el, s a kaput kinyitni egy pillanat műve volt.

„Ah ön az, Bódog ur“, kiáltá Anna meglepetve, „de az Istenért, mi baja; hisz oly fehér, mint a fal?“

„Itthon van a nagyságos ur?“ kérdé Bódog hevesen.

„Nincs“ mondá Anna „az estélyen van.“

„Oh, én ostoba“ mondá Bódog „hisz én is hivatalos vagyok oda. De az oly helyzetben, a minőben most én vagyok, nem jut az embernek ilyesmi eszébe.“

„Mi történt?“ kérdé Anna részvétellel.

„Ma este szomorú hírt vettem; atyám halálos betegen fekszik, s látni ohajt. Még ez órában elutazom. Legyen szives nevében bocsánatot kérni a tanácsos urtól, hogy holnaputánra szóló meghívását nem fogadhatom el.“

Anna sokáig nézett Bódog szemei közé s úgy találta, hogy azok nedvesek; kevés vártatva kérdezé: „Szerette ön édes atyját?“

Bódog fájdalmas hangon viszonzá: „csak az az egy gondolat bánt, hogy miattam öszült meg oly korán.“ Tovább nem bírta folytatni, a könyvek elfojtották szavait.

„Ne várakoztass hugom oly soká“ mondá Kilián a beszélgetőkhöz lépve, „mert még rajtakapnak, hogy itt voltam.“

Bódogra nagyon kellemetlenül hatott e találkozás s Kiliántól követve csakhamar távozott.

Innen vasútra hajtatott s elutazott. Bár nagyon sietett haza, a halál kérlelhetlen angyala már előbb járt atyjánál, s csak hült tetemeit találta.

„Halál ellen nincs orvosság“ mondá egy görög bölcs. Bódog atyja is amaz örök utra indult, honnan nincs többé visszatérés. Lelke el-távozott ama boldog helyre, hol elenyészik minden földi szenvedés és nyomor, hol szegény és gazdag teljesen egyenlő. A legszegényebb nap-számostól a leggazdagabb Nábobig, mindenki megtalálja helyét, melyet megtart az itélet napjáig.

„Memento mori!“ Hányszor gondolt erre Bódog, de valódi értelemét csak most fogta fel, — most, midőn atyja hideg tetemei előtt állott; görcsösen ragadta meg atyja kezeit s kétségbe esve kiáltott fel: „Atyám, oh kedves jó atyám! Bűnbánó lélekkel állok előtted“

A szobában néma csönd uralkodott, Bódog gondolataiba merülten állott, midőn egyszerre egy kéz nehezedett vállaira. Teréz volt. Szemei a sok sirástól vörösek voltak.

„Bódog“ — kezdé beszédét — „mi ezelőtt nem szerettük egymást, úgy mint testvérek. Súlyos vád nyomja lelkemet, a mit most atyánk halálos ágyánál akarok töredelmesen bevallani. Az irigység, melylyel irányodban viseltetek, nem önmagától keletkezett szivemben. Mesterségesen szították. Ki volt az a ki szította? Azt hiszem, tudod, s így nem szükséges bővebb felvilágosítást nyujtanom. András volt. Oh, láttad volna az öröm kifejezését boldogult atyánk arcán, midőn szentül megígértem neki, hogy testvéreileg foglak szeretni! Rövid idő múlva rá jobblétre szenderült.“

Tovább nem bírt beszélni, a könyvek elfojtották szavait. Midőn ismét összeszedte magát, megragadta Bódog kezét és így szólt: „Itt atyánk halálos ágyánál, Bódog, itt tegyünk szent fogadást, hogy egymáshoz mindig és mindenkor igaz testvéri szeretettel fogunk viseltetni.“ Testvércsókával pecsételték meg szövetségüket.

András nagyon keveset törődött a történetekkel: főgondja a vagyonszétosztása volt. Csak most tűnt fel András könyörtelensége teljes valójában. Alig történt meg az osztzkodás, már is kiüzte testvéreit a házból. Bódog még csak rövid ideig maradt a faluban. Azután visszatérel a városba, hogy folytassa tanulmányait.

A tanulás már most óriási nehézségekbe ütközött, s az akadályo-

kat legyőzendő, kénytelen volt Ferenczhez, a tanító fiához fordulni, ki már akkor igen keresett orvos volt, s bár alig rendelkezett szabad idővel, mégis szívesen szolgált neki tanácssal és tettel.

Két társaságnak állandó vendége volt. Könnyű kitalálni, hogy melyeknek: a rendőrtanácsosnak és ama családnak, mely a veres macskához czimzett házban ütötte föl tanyáját.

VI.

Telvék az ő sziveik gonoszsággal.

Az ősz elmúlt. A tél zuzmarás fákkal köszöntött be; a hólepel, mint egy óriási szemfödél, borítja a földet. Négy óra van. A tanulók egész raja özönlik ki az iskola-ajtókon, mindegyik az édes otthon felé iparkodik. Csak Bárkonyi Bódog nem. Szíve telve van örömmel; a tanács házról jön, hol atyai örökségét fizették ki.

A veres macskához czimzett házhoz vezetjük az olvasót, hová Bódog is már megérkezett. Az est-ebéd ideje bekövetkezett, de a jó hangulat csak nem akart tért hódítani; mindenki hallgatagon ült helyén, a poharak nem ürültek. Végre is Bódog törte meg a csendet, így szólván: „Nem tudom, mit jelentsen ez; nem vagyok ma itt először, de ez a hallgatás kínos benyomással van reám.

„Természetes,“ — mondá az öreg Mari — „hogy nem nagyon kellemesen hat az emberre a szomorú arc látása, mikor az örökségét fölveszi.“

„Hogyan“ — kiálták az asztalnál — „igaz ez?“

„Husz ezer tallér van ezen tárczában“ — mondá magánkívül Bódog.

Mig az est-ebédet elhordották, az alatt Farkas és egyik társa az ivóba ment, s ott körülményesen megbeszélték, hogy miként lehetne Bódogot megfosztani pénzétől. A hamis játékot választották, a mire Bódog állapota — holt-ittas levén — igen alkalmasnak bizonyult. A gondolatot tett követte. A bor hatása alatt rövid idő múlva teljesen elveszítette eszméletét, s arra a kérdésre, hogy szeretne-e haza menni, azt válaszolta: „nálam — van — a — rend — ő — ta — ná — csos — fi — á — nak szo — ba — kul — csa.“

E szavak hallatára Farkas ujjongva fölkiáltott.

E kiáltás rövid időre észre hozta Bódogot, de csakhamar elaludt.

„Itt az idő“ — mondá Farkas — „a dologra! Ez a kulcs aranyat ér.“ Kivették a kulcsot Bódog zsebéből s utra indultak. Kilián reszketett, mint a nyárfa-levél. Dühösen toltá őt előre Farkas.

„Gyáva, már ismét reszketsz, ne félj, nem lesz semmi bajod. Kémül fogsz szolgálni.“

A banda elindult, Kilián mint egy leforrázott sompolygott utánuk.

* * *

Éjfél utáni két óra körül szokatlan zaj ébresztette fel a rendőrtanácsost. Álmos levén, azt hitte, hogy a zaj az utczaról hallatszik, s ismét le akart feküdni, midőn egy éles sikoly arra a meggyőződésre hozta, hogy rablók hatoltak be lakásába.

Felköltvén nejét, fölfegyverkezett, s a fogadó terembe lépett; de ki írja le bámulatát, midőn a szobába lépve, a szekrényt nyitva, Annát pedig a földön elterülve, eszméletlenül találta.

Gyorsan felköltötte a ház cselédségét a rendőrtanácsos, neje pedig iparkodott eszméletre hozni Annát.

Ervint a rendőrséghez, egy cselédet pedig az orvosért küldötték.

„Légy oly jó, kedves atyám és kölcsönözd kapu-kulcsodat“ mondá Ervin atyjának.

„Hisz neked is van“ — mondá atyja — „talán csak nem vesztetted el?“

„Oh nem“ — felelé Ervin — „hanem Bódognak kölcsönöztem.“

Ervin most elbeszélte atyjának, hogy az elmúlt este találkozott Bódoggal, s kikölcsönözte neki saját kulcsát, mert Bódog hon fejtette az övét. A rendőrtanácsos szó nélkül nyújtotta át fiának a kulcsot.

Időközben megérkezett az orvos is. Ez Anna ágyához lépett, hogy a beteg állapotát megvizsgálja. Ugy feküdt a szegény leány az ágyon mintha halott volna. Arcza halvány volt. Szemei meg voltak üvegesedve. Nehány pillanat múlva megtört a csend, a beteg fölemelkedett helyéről; „Ne nyuljatok semmihez sem — — — rablók vagytok — — — igen te is Kilián — — — öreg anyád is.

(Vége következik.)

S z i k r á k.

Előrelátó iró.

Mért irod a munkád ily vastag durva papirra?
Hogy ne szakadjon szét, sajt ha reá rakatik.

Ritka tehetség.

Ritka tudományod van a költészetre Dobozfy;
Ritka vetés közepett pusztá talaj kitünik.

Drága fiu.

Pénzt nem küldesz, öreg, hát nem vagyok drága fiacskád?
Drága vagy, oh gyermekem,
Sokba kerülsz te nekem;
Épen azért nem adok.

Porzolt Kálmán.

A kis pástétomok.

Irta: Daudet Alfonz. Fordította: Löwy Miklós.

I.

Egy szép vasárnap reggelén *Surcau* pástétomsütő magához szólítá kis tanonczát s így szólott hozzá:

— Ime itt vannak *Bonnica* ur pástétomkái . . . vidd el neki s jöjj vissza gyorsan . . . Ugy tetszik, a versailleiak benn vannak már Párisban.

A kis inas, ki politikával nem foglalkozott, a pástétomokat süte ménytartójába tette, ezt szép tiszta asztalkendőbe kötötte, s az egészet bátran felcsapva fővege tetejére, gyors léptekkel utnak indult Saint-Louis sziget felé, hol *Bonnica* ur szállásolt. Felséges reggel volt, egyike ama szép májusi napoknak, mely a gyümölcsfákat virággal borítja el, s a léget fűszeres illattal tölti meg. Daczára a távolból hallatszó puskaropogás s az utcaszegleteken fel-felharsanó trombitaszónak, e vén városrész egészen megtartotta nyugodt külsejét Minden, még a levegő is vasárnapi színben tündökölt, az udvarokon játszó kerekkepü gyermekek, az utcaajtók előtt nevetgélő fiatal leányok és ez a fehérsipkás kis alak, mely a fris pástétomkák jó illatába burkoltan, vigan tipegett tova a puszta országuton, mintegy hozzájárultak a harcok e reggelének némi nyugodt és ünnepies kinézést kölcsönözni. A városrész egész lelke a Rivoli utca felé látszék tódulni. Ágyukat vonszoltak arra, torlaszokon dolgoztak. Népcsoportosulások minden lépten, nemzetőrök jöttek-mentek felhevült arczczal. De a kis sütőinast mindez legkevésbé sem zavarta. Az ily gyermekek hozzá vannak már szokva az utcai zajongás s nagy néptömeg közti járkáláshoz

Az ünnepek s jövés-menés napjaiban, az ujévi s hushagyó keddi tolongások közben kell legtöbbet futkosniok a néptömegtől előzőnlött utcákon; ezért az utcai zavargások nem igen hozzák ki őket sodrukból.

Valóban öröm volt nézni, mint kigyózik át e kis fehér főveg a lándzsák és szuronyok között; kikerülve a lökéseket, ügyesen hajlongva ide-oda, majd nagyon gyors mozdulattal, majd meglassítva lépteit, de mégis mintha szeretne futásnak eredni. Különben mit bánta ő e hadakozást? Fődolog az volt, hogy pont tizenkét órakor megérkezzen *Bonnica* rékhoz, s mentől előbb kézhez kapja szokott kis borraivalóját, mely készen várta őt az előszoba kis asztalán.

Egyszerre nagy tolongás támadt a tömeg között, s a köztársaság szeme fényei dalolva, rohamos léptekkel vonultak végig az uton. Tizenkét-tizenöt éves utca-suhanczok voltak, hátultöltőkkel felfegyverkezve, nagy csizmásan, derékukon piros övvel, s ép oly büszkék arra, hogy katonáknak vannak öltözve, mint mikor farsang végén papirsüvegesen, bohóc ruhában szaladgálnak s verik fel a külváros utcasarát. A kis pástétomos ezuttal a sok lökdözés közepett csak nagy bajjal bírta megtartani az egyensúlyt, de ő és süteményes doboza oly sikamlós pályát futottak meg télen már több ízben a jeges uton, annyiszor sodorta őket magával a járdát előzőnlő tömeg, hogy a kis pástétomok beérték most is csak az ijedtséggel.

Szerencsétlenségre, e tolongás, e vig dalok, a szép vörös övek látása, a bámulat, a kíváncsiság egészen felvillanyozták a kis tanonczot, s nagy kedve kerekedett, ily szép társasággal még tovább is egy uton haladni, s anélkül, hogy észrevenné, — háta megett hagyva a városházát s a Saint-Louisba vezető hidakat, — tovább hagyta magát sodortatni ez örült menet által, maga sem tudván hová, mint felkapott por a szél szárnyain.

II.

Legalább huszonöt év óta volt szokásban Bonnicaréknál, vasárnaponként kis pástétomokat enni. Délben pont tizenkét órakor, midőn az egész család — apraja nagyja — össze volt gyűlve az étteremben, egy élénk és vigan hangzó csengetyűszó mindezen ajkra e felkiáltást csalá:

— Ah! itt van a kis pástétomos!

Ekkor nagy nyüzgés s székek huzogatása támadt s vasárnapi diszben a gyermekek örömujjongásai közt a boldog család a terített asztal köré gyűlt, hol készen várta őket ezüst tálcán az ékesen felhalmozott sütemény.

Az említett napon a csengetyű hangja nem szólalt meg, Bonnicaréné bosszankodva tekintett a régi fali órára, mely felett büszkén trónolt egy kitömött saskeselyű, s mely sem nem sietett, sem nem késelt soha egy perczet is. A gyermekek ásitva néztek ki az ablakon, szemmel tartva az utczaszegletet, honnét a kis pástétomos fiu szokott előbukkanni. A beszélgetés csak vontatva folyt: s az éhesség, mely a tizenkettedik óra kongásával oly követelően lép előtérbe, az ebédülő termet nagyon is nagyinak s igen szomorú kinézésűnek tüntette fel az asztalterítón csillogó ódon ezüstnemű, s a tányérok mellett ékesen felállított hófehér asztalkendőket.

Már több izben bejött az öreg gazdasszony s aggodalmas arccal sugá urának: „a sült elszárad, a galuska elfő.“ De Bonnicar ur makacsul ragaszkodott ahhoz, hogy míg a kis pástétomok meg nem érkeznek, nem ül az asztalhoz, s dühbe jöve Sureau ellen, elhatározta, hogy személyesen fog utána nézni, mit jelentsen e hallatlan kés edelem.

Midőn a kapun nagy haraggal csapkodva pálczájával a kövezetet, kilépett, szomszédjai odaintették őt.

— Vigyázzon magára Bonnicar ur . . . azt mondják, hogy a versailleiak benn vannak Párisban.

De ő mitsem akart hallani, még a puskaropogást sem, mely Neuilly felől mindjobban közeledett, de még a városházától odáig hangzó vészágyulóvéseket sem, melyek megrezgették a városrész minden ablaktábláit.

— Oh ez a Sureau . . . ez a Sureau! . . . S a gyorsmenés hevében elkezdett beszélni magában, s képzeletben már ott látta magát a pástétomsütő boltja előtt, pálczájával bosszusan csapkodva a szekrények üvegablakait s a süteményekkel megrakott tányérokot. A Pülöp-Lajos hid torlaszai ketté vágják haragját. Valami vadkinézésű felkelőkre bukkant ott, kik a felszakgatott kövezeten hason feküdvé sütkéreztek a napon.

— Hová, hová polgártárs ?

A polgártárs elmondta mi járatban van, de a kis pástétomok története nagyon gyanusnak tetszett előttük, annyival inkább, mert Bonnicar ur vasárnapi szép kabátjába volt öltözve, szemén aranyfogalványu szemüvegével, s egész külseje egy vén reactionáriust engedett benne sejtetni.

— Ez kém ! — mondták a polgártársak, Rigaulthoz kell őt küldeni

Erre négy mindenre kész férfi, kik nem bánták, ha odahagyhatják kissé a torlaszokat, kivált a többi közül, s lökdödni kezdték magok előtt a szegény elképedt embert.

Nem tudom mit tettek, mit nem, elég, hogy oly jól végezték dolgukat, hogy fél óra mulva valamennyien össze voltak fogdosva a sorkatonaság által s egy hosszú sor fogoly élére állítva, indították őket Versailles felé. Bonnicar ur mind jobban, jobban szabadkozott ezen eljárás ellen, hadonázott pálcájával, s századszor is elbeszélte történetét.

Szerencsétlenségére, ez a pástétomokról elmesélt történet annyira nevetségesnek, annyira hihetetlennek tetszett e nagy zavargások, e felfordultság közepette, hogy a katonatisztek csak nevétek szavait.

— Jól van, jól, öregem . . . Majd kikérdezik Versaillesban.

S a puskatüzeléstől még most is füstölgő elyséi mezőkön keresztül elhuzódott a hosszú menet két sor katonaság között.

III.

A foglyok ötösével mentek tömötten összeállított sorokban. Hogy megvédjék a menetet az elszéledéstől, kényszerítették őket karonfogva menni egymás mellett; s e nagy embercsorda, amint így gázolt az országút porában, oly zajt csinált, mint egy nagy zivataros esőhullás.

A szerencsétlen Bonnicar azt vélte, tán álmodik. Izzadva, szuszogva, félelem s fáradságtól elbódultan, vonszolta magát a hosszú sor élén, két vén boszorkánynő között, kik pálinka s petroleumszagtól gőzölögtek: s folyvást hallhatták e szavak ismétlését, a „pástétomsütő, kis pástétomok,“ melyek mindegyre ismétlődtek, feljajdulásaiban; azt hitték a körülötte levők, hogy megbolondult.

Annyi igaz is, hogy a szegény ember feje nem volt egészen helyén.

Utközben a mint hegyen völgyön le s felhaladtak, midőn a sorok kissé meglazultak, nem úgy rémlett-e neki, mintha ott a távolban a felvert porfelleg között, Sureau kis sütőinasát látná, fehér ujjában, fehér sapkájával fel feltűnedezni? És ezt legalább tizszer is egymásután! ez a villámszerű kis fehér tűnemény, úgy bujdokolt szemei előtt, mintha csak losszantani akarná őt, s azután ismét eltűnt a sok egyenruha, blouse és rongyos öltöny tömegében.

Végre napnyugtakor megérkeztek Versaillesba. Midőn a tömeg megpillantotta ezt a szemüveges öreg urat, porosan, gyűrött ruhában, ijedt képpel, mindenki találgatta kilétét, s felváltva kapta egy-egy gazember diszes nevét.

— Ez Pyat Felix . . . mondá az egyik. Nem! . . . Deles-

cluse . . . s így tovább. A fedezetül kirendelt katonaságnak nagy bajába került, hogy beszállítsák őt a narancsliget udvaráig : csak itt volt megengedve a szegény elkinzott embernyájnak, hogy szétoszolva s leheveredve a földre, kissé kipihenje magát s lélekzethez jusson . . . Egy némelyik rögtön elaludt, másik káromkodott, ismét másik elkezdett köhögni, sirni.

Bonnicar nem aludt, nem sirt.

Leült a folyosó párkányára, fejét kezére nyugasztá, s félig meghalva az éhség, a szégyen, a fáradság miatt, maga előtt látta elvonulni e szerencsétlen nap eseményeit, elindulását hazulról, nyugtalankodó családját, kik otthon várják s terített asztallal fogják várni egész estig, felmerültek emlékében a kiállott megaláztatás, a reá mért szitkok, lökdösések és mindez egy nem pontos pástétomsütő végett.

— Bonnicar ur, ime itt vannak kis pástétomjai, — szólalt meg hirtelen egy hang egészen közelében ; s a jó ember, felemelve fejét, nagy meglepetésre maga előtt látta állani a Sureau kis inasát, kit a köztársaság szeme fényei vele együtt elesiptek, kifedni és átnyujtani neki a fehér köténye alá rejtett süteménydobozt.

És ekép történt, hogy daczára a lázadás és bebörtönözésnek, e vasárnapon is mint máskor, Bonnicar ur megehetette az ő rendes pástétomját.

Szikrák Shakespeare szinműveiből.

(„Viz kereszt“-ből.)

Tisztulni látszott a lég is lehétől.

*

Bebalzsamozza, mit soká s üdén
Ohajt megóvni bús emlékében.

*

Mit a nagy tesz, a kicsiny arról
cseveg.

*

Iszom érte mig csak lemegy a
torkomon s mig italt kapni Illy-
riában. Az is gyáva és czenk, a
ki az én hugomért annyira nem
iszik, hogy felforduljon vele a
világ.

*

Nagy marha-hus evő vagyok s
ugyhiszem, ez árt elmésségemnek.

*

Mit gondolsz? arra való a világ,
erényeinket eltitkoljuk benne?

*

Jobb az okos bolond, mint a bo-
lond böles.

*

Mind az, a mi javitva van, csak
foltozva van : az erény, mely
eltévedett, csak bünnel van fol-
tozva.

*

A vénhedés, melyben a böles
hanyatlik, a bolondot jobbá teszi.

*

Az önszeretet betege romlott ét
vágygyal izlel.

*

A szabadalmazott bolond meg nem
gyaláz, bár mindig csak gunyoló-
dik : ép úgy, mint a méltányosnak
ismert ember nem gunyológdik : bár
mindig csak gáncsol.

*

A részeg ember hasonlít a vízbe-
fulthoz, a bolondhoz és az örült-
höz : egy pohárral több, mielőn
már neki hevült bolondot, kettő
örültet csinál belőle s a harmadik-
tól megfullad.

Közli : Gálffy István.

Magyar királyok.

II. v. Vak Béla.

Béla alatt Aradon mély gyászesemény viradott ránk ;
 Mert a királynénak bosszuja vérbe került.
 Így hatvannyolcz főurat éktelenül kaszaboltak
 Össze miatta ; s Borics pártja ezért orosz és
 Nagy lengyel csapatokkal tört a hazába ; de otthon
 Cseh Szobieszláv ám dülja hazájokat ; így
 Lengyelek elhagyják Boricsot s haza mennek ; — azonban
 Muszka Borics szintén lengyel erővel utóbb
 Ront a hazába , de Béla kiüzte a csendzavarót ; — majd
 Rámát, mint neje ós, szép örökét, a magyar
 Szent koronához kapcsolta ; így mint Magyarország
 S Ráma királya utóbb, élete vége felé,
 Kiskoru gyermeki közt osztályt tón : s mert neje elhunyt :
 Hát bor, bú közepett halt el a béke-király.

II. Géza.

Géza, ki trónra jutáskor igen fiatal vala ; így a
 Bán, nagybátyja Belus, vitte a hon ügyeit.
 Ez nemes intézményt hozta honja javára utóbb, mert
 Dalmát városokat régi jogukba megint
 Visszahelyezvén ; s szászokat Erdély — és a Szepesben
 Megtelepített és megszabadítja a hont :
 Trónkereső és muszka Boricstól, Géza frigyével.
 Bár e rokonság nagy bajba került, miután
 Géza hadának Oroszthonban még haszna se lévén.
 Erre orosz s a görög béke beáll vala ; így
 Gézának ; mert Mánuel és Fridrikkel utóbb jó
 Béke — viszonyban volt : érdeme nagy, meg elég.

Csernus G e i ő.

Egy szem ára.

— Elbeszélés. —

Irta : Halasy Béla.

IV.

(Vége)

Öröm, fájdalom, meglepetés és boldogság volt e kiáltásomban kifejezve.

Az alak döbbenve tekintett rám, mintha gondolkoznék a váratlan jövevény kiléte felől s több pillanatig szótlanul álltunk egymással szemben ; de ugyan hol is vettem volna szokat csak halványan is kifejezni érzelmeimet? Ily esetben minden megbocsátható, s így az is hogy sirva omlottam Eveline lábaihoz.

Mikor feltekintettem reá, az ő szemeiben is könyek csillogtak, de ajkán ott lebegett a szives megbocsátás vigasztaló mosolya. Kezét nyújtotta s bevezetett lakszobáinkba, melyeknek képét távol hazától csak lelkem ünnepeén hoztam vissza emlékezetembe oly égő sóvárgással, mint a forró homokon álmódó fellah-zarándok szent mekkája után.

Minden a régi helyen állott a szobákban.

Mintha jó anyám rendezgető kezének nyoma volna mindenütt. Ugyanazon egyszerű, de tiszta butorzat, a képek a falakon, anyám rendes ülőhelye: atyám dolgozó asztalán az iratok, jegyzőkönyvek, írószekélyek ép úgy mint mikor én távoztam a szülői háztól. Emlékezetemből elmosódott az átszenvedett néhány év, s úgy hívém, mintha anyám ma utazott volna el.

Eveline mindent oly kegyellettől őrzött a mi szülőimre, az ő jóltevéire emlékeztetett, hogy az egész házon a legcsekélyebb változás sem volt észrevehető.

S mégis mennyi változott! . . .

Eveline észrevette nyugtalanságomat, mikor az első pillanatok benyomása csendesült lelkemben s kérdő tekintetemet elérve elfordult, hogy megtörölje szemeit.

Megragadám kezét.

— Eveline! — mondtam — hol vannak?

Nem tudott azonnal felelni. Szavak helyett egy kézmozdulattal fel az égre mutatott és zokogásban tört ki, míg én meglepetve az iszonyu felfedezés által, lesújtottan, kővé dermedten álltam ott könnytelen szemekkel, elfult lélekzettel.

* * *

Szerény, egyszerű a temető, mely szülőhelyem pihenni vágyó lakóit s engem is nemsokára mindörökre csöndes lakójává fogad, — folytatá öregatyám egy rövid szünet után, — mely alatt úgy lát-szik története szálait rendezte.

Az este mindjobban alászállt, ez azonban nem zavarta sem a hallgatót, sem az elbeszélőt, ki következőleg folytatta:

Csupán Eveline s én voltunk a házban. — Ifju én, ő még ifjabb. Atyámat egy utazása közben érte a szerencsétlenség, nemsokára jó anyám halála után; élettelenül hozták őt haza, honnét friss erőben néhány óra előtt távozott.

Végrendeletét évekkal előbb készíté el, mikor már meggyőződött arról, hogy egyetlen fia örökre elveszett.

Napjait egyedül Eveline édesítheté meg, ha ugyan volt még a mi neki is örömet okozhatott, ő környezte odaadó szeretettel, körülvette feltétlen hű ragaszkodással; s így nem csoda, ha összes vagyonát reá hagyta, megjegyezvén azonban, hogy ha ama halvány remény egykor teljesezésbe menne, a mi az én feltalálásomat illeti: rokoni sőt testvéri osztozás legyen Eveline és köztem.

Meggondolatlan tett lett volna — szólt tovább öregatyám, — ha vagyonunkat eldaraboljuk. Azért még szorosabbra fűztük a köteleket, mely eddig is összetartott s együtt folytattuk tovább az életet.

A jó anya és apa egyszerű sirhalmán Eveline a legnagyobb gond-
dal ápolta azok kedves virágait, jól ismered azokat te is, hisz én ve-
zettelek oda, hogy öregatyád szülői sirján az ártatlan unoka mondja el
szerencsétlen fiuk büneiért az engesztelő imát.

S én tudom, hogy Istennél megnyertem a bocsánatot. Életem
nehéz vezeklés volt, de megérdemlett büntetés annak számára, ki szü-
lőit a bánat éjjelebe sülyesztette.

Nézd e fehér hajakat, a szenvedések minden salaktól megtisz-
títottak, s ha ma lépek az igaz bíró elé, nem félhetem ítéletét . . .
Teljesen besötétedett.

Léptek zaja zavarta meg a csöndet, az ajtó felnyílt s lámpával
kezében öreganyám lépett be, balszemén az emlékezetes fekete kötéssel.

Az ifjuság számára.

E g y v e l e g.

— A temesvári róm. kath. főgymnásium „Értesítő“-je „A római
triumphusról“ czim alatt jeles értekezést hoz O l e j o v i c s János tanár
tollától. Azonkívül közli, hogy az intézetnek a lefolyt tanévben 14
rendes tanárja volt. A tanév elején beiratott 406 tanuló, tehát 37 nő-
vendékkal kevesebb, mint a múlt év elején. A megvizsgált tanulók száma
358. Ezek közül jó sikerrel vizsgázott 297; javító vizsgát tehet 18; az
osztály ismétlésére utaltatik 43. A vizsgázottak közt temesvári születésű
volt 101, temesmegyei 77, aradmegyei 29, bácsbodrogmegyei 10, kras-
só-szőrénymegyei 20, torontálmegyei 65 stb. Vallás szerint beosztva volt:
258 r. kath. 7 gör. kath. 7 ág. hitv., 43 gör. kel. és 43 mózes
vallású. — Az érettségi vizsgára jelentkezett 26 tanuló közül 2 kitün-
tetéssel, 16 egyszerűen lett érettnak nyilvánítván; ezek közül 7 theologiai, 7
jogi, 1 orvosi, 1 zenészeti, 1 gazdasági és 1 mérnöki pályára szándé-
kozik. — Az intézet kebelében főt. P o n t e l l y István tanár ur véd-
nöksége alatt működött önképző körnek az év végén 70 tagja volt. A
befolyt művek összes száma (18 költészeti és 77 prózai) 95 re rugott.
A pénztárban az idén 45 frt 40 kr. fölösleg maradt, mely a múlt évi
fölösleghez csatoltatott. A segélyegylet pénztára a lefolyt tanévben
47 frt 86 krral növekedett. Az ifjusági könyvtár 1004 kötetet számlál;
van pedig benne 680 magyar, 289 német, 21 francia, 10 latin és 4
szerb nyelven írott mű.

— A temesvári m. kir. állami főreáliskola értesítője, dr. L a k y
Mátyás igazgató szerkesztésében, érdekes tartalommal jelent meg. Be-
vezetőleg D o r o g i Ignác, az intézet kitünő képzettségű és tehetségű
tanára értekezik, az elemző mértannak a középiskolában való oktatásáról;
az értekezés oly szakszerűen, s a mellett oly világos, könnyen érthető
írállyal van írva, hogy igazán diszére válik a füzetnek. Az iskolaév
történetében főlemlítettik, hogy a beirt tanulók száma 228 volt. A múlt

évben kimutatott 259 főnyi létszámhoz képest az apadás 31. Az egészségi állapot sem a tanári karnál, sem az ifjuságnál nem volt kielégítő. Az ifjuságnál az elmulasztott tanórák összesen 7132-re rúgnak, úgy, hogy a tanév bevégezte 204 tanuló közül mindegyikre átlag 35 óramulasztás esik. A tanárikar 14 rendes tagból állott. Az ifjusági önképző körnek 36 működő és 34 pártoló tagja volt; összesen 29 gyűlés lett tartva. Beadatott 112 mű; 91 költői, 21 prozai. Birálat volt 224. A disz-könyvbe 39, az emlékkönyvbe 43 mű lett írva. Az ifjusági könyvtár 1600 kötetet számlál; az ifjuság a lefolyt tanévben 2194 kötetet olvasott. Az ifjusági segély-alap pénztári fönmaradványa 1607 frt 62 krt. tesz ki; ezenkívül van az alapnak 431 használható iskolai kézikönyve. Az érettségi vizsgálaton a megvizsgált 17 ifju közül jelesen érett 2, érett 14 volt; egy évre visszautasított 1. A vizsgálatot letettek közül szándékozott elmenni theologiai tanfolyamra 2, építész-mérnöki tanfolyamra 2, gépész mérnöki tanfolyamra 3, gazdasáztúra 1, hivatalnoki pályára 7, katonaira 1. Az intézet 228 tanulója közül fölléphet a következő osztályba 146, javító vizsgálatra jelentkezhetik 27, az osztályt ismételni tartozik 34; vizsgálat előtt kilépett 21. A tanulók közül te mesvári illetőségű volt 141, temesmegyei 34, torontálmegyei 29, krassó-szörénymegyei 13, stb. Vallás szerint beosztva volt: róm. kath. 102, gör. kath. 2, gör.-kel. 37, ágostai 6, helvét 2 és mózesvallású 79.

— **A fehértemplomi m. kir. állami főgymnázium idej** „Értesítő“-je szép tanulmányt hoz dr. Hermann tollából ily czim alatt: „Lessing „Nathán“-ja Magyarországon.“ Azután hozza a tanári kar névsorát; e szerint az intézetnek 15 tanára volt a lefolyt tanévben. A tanári könyvtár álladéka jelenleg 721 mű 1400 kötet és füzet 2840 frt 57 kr. értékben; az ifjusági könyvtárban 868 kötet van 1214 frt 16 kr. értékben. Az ifjusági önképzőkör, melyet dr. Ferenczy József hívott életre, 84 tagot számlált; beadatott az önképző-körnél 71 munka; 45 rendes, 21 pályamű, 4 rendkívüli s 1 felolvasás. Az önképzőkör vagyona 278 frt 75 kr. értékű. A segélyező-egyesület vagyona 574 frt 71 krt tesz ki. Az érettségi vizsgálatra jelentkezett 11 tanuló, ezek közül érettnek nyilvánított 7, három óra visszavetett 1, 1 évre visszavetett 3. A tanulók összes száma az év elején 203, az év végén 190 volt. Ezek közül jó sikerrel vizsgázott 143, megbukott 43, nem osztályoztatott 2. Fölvételre 15-öt érdemesítettek, 16-ot pedig dicsérettel és egyszerűen. Vallás szerint volt az intézetnek: 106 róm. kath., 1 gör. kath., 71 gör. kel., 5 ágostai hitv., 3 helv. hitv. és 17 izraelita tanulója.

— **A nagyikindai gymnázium** „Értesítő“-je szerint az intézetnek a lefolyt tanévben 137 beiratkozott tagja volt; ezek közül elmaradt 9. A gymnáziumi könyvtár figyelemreméltóan gyarapodott a lefolyt évben. A tanulók közül 118 Torontálmegye szülötte, ezek közül 67 nagyikindai.

— **A pancsovai VIII osztályu reálgym. érettségi vizsgálat** a m. h. 25-én F e h é r I p o l y, kir. főigazgató úr, elnöklete alatt s K r e u n e r J ó z s e f min. biztos úr, mint a kormány képviselőjének részvétele mellett. Három ifju jelentkezett és bocsáttatott vizsgálatra, a kik közül k e t t ő é r e t t n e k nyilvánított, egy azonban visszavetett. Így a vizsgálati aktus magában véve nem volt valami kiemelkedő. De a vizsgálat

folyta alatt — a melyet sűrű kérdéseivel a főigazgató ur jórészt egymaga vezetett — a reálgymnásium tanári kara benső örömmel győződött meg arról, hogy működésén olyan feljebbvaló szeme csüng, a ki a szak- és nevelés-tudományok kiváló magaslatán s az általános kultureszmék európai színvonalán áll s ki gazdag tapasztalatánál, tágas és világos eszmekörénél és határozott szempontjainál fogva nemcsak felügyelője, hanem az oktatás bonyolultabb momentumaiban tanácsadója is.

— **A kolozsvári felsőbb kereskedelmi iskola** ötödik évi „Értesítője“ a lefolyt tanévről beküldetett hozzánk. Csinosan, izlésesen van kiállítva, s összeállításba becsületére válik Kiss Sándor igazgató-tanár urnak. Felemlítjük belőle, hogy ez intézet növendékeinek száma évről-évre mind szebben növekedik: a lefolyt tanévben 90 növendéke volt az iskolának. Az intézet 4000 frtnyi államsegélyben részesítették, az állam részéről, s összes pénzforgalma a lefolyt tanévben 12.616 frt 72 krt tett ki. Az érettségi vizsgán a harmadik osztály 10 növendéke közül a gyakorlati életre érettnak nyilvánított 8, s pedig 2 kiténtetéssel, kettő a kitünőt nagyon megközelítő osztályzattal. Az ifjusági önképzőkör dr. Lehmann Róbert vezetése alatt rendkívül szép tevékenységet fejtett ki: három szakosztálya volt, s számos pályadíjat tűzött ki. Mindegyik szakosztálynak 40—50 tagja volt. A tanári kar 9 tagból állott, köztük az egyik egyetemi magán tanár. Az ifjusági könyvtárban 821 munka volt forgalomban. — Az intézetet végzett növendékek az egy évi önkéntességre jogosítva vannak, s így az teljesen egy rangu a budapesti kereskedelmi akadémiával. — Dr. Veres Vilmos tanár jeles értekezése az „Értesítő“ elején figyelmet érdemel.

— **Az aradi királyi főgymnasiumnak** és az evvel összekapcsolt állami főreáliskolának értesítője az 1882—83-ik tanévről. Közli Kuncz Elek, igazgató. Az értesítőben van egy értekezés Abrai Lajos főreáliskolai tanártól „Bevezetés az arithmetikába a középiskolákban. — Módszeres előadás.“ — A „tanárkar“ az idén dr. Simkovich Lajos szabadságoltatása miatt egy taggal megszorodott. Ugyanis az idén az igazgatón kívül volt 22 rendes és 6 helyettes tanár, mindannyija képesített tanár; azonkívül volt 8 hittanár és a tornatanár. Az „Önképzőkör“ ez évben 17 köz- és számos bírálati és bizottsági gyűlést tartott, melyekre — a pályaműveket is ide értvén — összesen 63 mű érkezett be. A legkitünőbb dolgozatok szerzői a következő ifjak voltak: Alexits György, Bánfalvi Ede, Chatel Vilmos, Eisler Hugó, Metzner Miksa, Priegl Gyula, Rausch Kálmán, Steinitzer Andor (három ízben), Szabó István, Szél György, és Szinesy József. A 11 kitünő ifju közül 7 járt a gymnáziumba, 4 a reáliskolába. Az ifjusági könyvtár ez évi szaporodása 95 mű 112 kötetben és 76 füzetben, 289 frt 54 kr értékben. Ajándékba kapott a könyvtár 18 művet 28 kötetben, 14 frt 50 kr értékben. Az érdemsorozatot illetőleg a következő adatokat állítottuk össze. A gymnázium egyes osztályait 294 tanuló végezte el szerencsésen, 63 tanuló bukkott meg egyetlen tantárgyból, 60 pedig kettőből és többől. A reáliskolában 112 tanuló kapott jó bizonyítványt, 13-an bukkak meg egy tantárgyból, 19-en pedig kettőből és többől. E szerint a gymnáziumban az

ifjúság 29 százaléka, a reáliskolában pedig 22 százalék bukott meg. A gymnaziumban 6%-kal bukott meg több, a reáliskolában pedig 1%-kal bukott meg kevesebb mint tavaly.

— **A lugosi főgymnázium vagy 50 növendékének kirándulása Nadrágra** a múlt hét végén várakozáson felül sikerült. Resitzára volt tervezve a kirándulás, de a vasuti igazgatóság megtagadta a leszállított áru utijegyek kiszolgáltatását s így Nadrágra mentek. Nadrág bőven kárpótolta is a várakozásra hangolt ifjúságot. Gavosdiától Nadráig gyalog tették meg az utat Klein Lajos tanár ur fáradhatlan, lelkiismeretes fölügyázása mellett, kinek Farnos Dezső tanár ur segédkezett. A gyönyörű hegyek között, folytonos árnyékban, dalolva érkezett meg a karaván sereg a vadregényes Nadrág völgyébe. Rotsch igazgató és Mihály főszámvevő urak határtalan szivességgel és barátsággal fogadták őket; úgy a gyárak s a vaskohó magyarázásában, megmutatásában, mint a megvendéglés nem könnyű feladatában, fáradhatlan buzgalmat fejtettek ki. Később még Kiss Em. Károly és Petrák Jenő tanár urak is megérkeztek. s tetőpontjára hágott az általános jó kedv. Még akkor sem szűnt a lelkesedés, mikor már hosszú gyaloglás után Lugosra visszaérkeztek s Klein tanár ur kérdésére, mennének-e újra holnap, egyhangulag kiáltott „igent“ az ifjúság. A nadrági bányaigazgatóság kiváló vendégszeretete az ifjúságnak sokáig emlékezetében leend.

— **A helybeli Wiesnerféle keresk. iskolában múlt hó 30-án** volt az érettségi vizsgálat, Herich min. oszt. tanácsos és Marx kir. tanácsos elnöklete alatt. E jeles tanintézet iránt a közönség körében is élénk érdeklődés mutatkozik s a polgárnagyon és a keresk. kamara elnökén Buziási-Eisenstädter Ignác uron kívül ott láttuk a többek közt Kramár Béla ref. főesperes, Gothilf Ede nagykereskedő, Karnay Alajos és Stancsa Gyula főreáliskolai tanár urakat és másokat, kik mindannyian a legéberebb figyelemmel kísérték az ifjak talpraesett válaszait s meleg elismeréssel adóztak a derék tanári karnak, mely a gyakorlati élet számára annak egyik legfontosb ágában ily hasznos munkásokat nevelt. Nekünk legtöbb örömet az a váratlan tapasztalás szerzett, hogy az ifjak — alig egy kettő kivételével — kitűnően beszélnek nyelvünket, írásb. dolgozataik majdnem hibátlanok, (sőt egyeseké meglepő szép) — s hogy a magyar irodalom alapos ismeretével is becsületére váltak jeles tanárunk Mátyás urnak, akit e fényes eredményért első helyen illet köszönet és éljen. Daczára annak, hogy Herich min. osztálytanácsos saját szakmájában elsőrangú országos kitűnőség s így a tanulók kemény megpróbáltatáson mentek keresztül — mégis hárman bizonyultak kitűnően éretteknek: Blau Vilmos, Fürber Ferencz, Rosenthal Gyula, megfelelően éretteknek pedig öten: Fendler Hugó, Kerner Justin, Müller Károly, Pruschinovszky Ferencz, Reiber Emil. Rövid időre relegálva csak egy ifju lett, két tantárgyból. Ha a Wiesner-féle tanintézet továbbra is megmarad e nyomokon, s nemcsak jó, de egyúttal magyar kereskedőket igyekszik képezni a hazának, méltóvá teszi magát minden igaz magyar legteljesb elismerésére.

— **A szegedi főgymnáziumi ifjúság által rendezett versenyuszás** f. hó 6-án délután szép sikerrel ment végbe. A verseny lefolyása a következő volt: Indulás a Regdon-féle uszóházból délután 3 órakor zene-

szóval, föllobogózt ladikokon. A csolnakázó-egylet Dr. Nyilasy Pál ur által képviseltette magát és nyújtott segítséget a versenyuszás alatt. A verseny kezdetét vette a Maros torkolatától 4 óra 43 perczkor. Neveztek 14 en; kettő visszalépett. Tényleg versenyzett tehát 12. Indító: Regdon Sándor. Időmérő: Farkas Gyula joghallgató. Birák: Kovács István tornatanító, id Regdon Isván, Ujj Sándor, Benedek Gyula vivómester urak. — Elsőnek érkezett be: ifj. Tripolszky Béla 36 percz alatt, 2-diknak: Laczkovich Elemér 36 $\frac{1}{2}$ percz alatt, 3-diknak Ligeti Kálmán 37 $\frac{1}{2}$ percz alatt, 4-diknek ifj. Taschler József 38 $\frac{1}{2}$ percz alatt. Az egész távolságot meguszták még: Frenyó Rezső, Brun Emil, Regdon Géza és Mészáros Andor. Díjak: 1. arany gyűrű, 2. ezüst óraláncz, 3. ezüst dohány szelencze. 4. Ingyenfürdő-jegy a Regdon fürdőházba. A díjakat nagy és diszes közönség előtt Tripolszky Gizela k. a. osztotta ki. Kovács István tornatanító, a ki a versenyt vezette, buzdító szavak atintézt a fiatalsághoz.

— **A pancsovai m. kir. állami reál-gymnazium** „Értesítő“-je gyönyörű értekezést tartalmaz W i g a n d Jánostól, Arany Jánosról. Azután közli, hogy a tanári kar — a hittanárokkal együtt — 20 tagból állott. Az ifjusági könyvtár a lefolyt évben 144 művel gyarapodott, úgy, hogy most 430 műből áll. Az ifjusági önképzőkör működésének eredménye: 15 részint szépirodalmi, részint tudományos dolgozat; továbbá 30 birálat és 48 szabad vitatkozás, 18 szavalat, 2 tudományos fölolvasás és 2 tudományos szabad előadás. A segélyző egylet vagyona 1977 frt 76 krt tesz ki. — Az érettségi vizsgát tett három tanuló közül kettő érettnak nyilvánított, egy pedig egy évre visszautasított. Az intézetnek a lefolyt tanévben összesen 114 tanulója volt; ezek közül magyar 3, magyar német 19, magyar-német-szerb 69, magyar-német-román 7. Pancsovai illetőségű volt 44, torontálmegyei 27, bács-bodrogyeai 6, temesmegyei 7, stb.

— **Megjelent** „A lugosi róm. kath. magy. főgymnásium értesítője az 1882/83. tanévről.“ Gazdag tartalma hozza a gymnasiumra és az ifjuságra vonatkozó tanügyi adatokat számos változatban. Nevezetesen: az intézetbe beiratkozott az év elején 210 nyilvános és 6 magántanuló. Elmaradt az év folytán 17 s így a tanévet elvégezte 193 nyilvános tanuló, mi az előző évhez csak 3 apadást mutat, tehát daczára szegény viszonyainknak, a magasabb tandíj (18 frt 12 helyett) nem igen érezte még hatását intézetünknel. Volt az idén 60 róm. kath., 14 gör. kath., 68 gör. kel., 9 prot., 42 zsidó; nyelvismeretre nézve volt 8 magyar, 55 magyar német, 14 magyar román, 116 magyar német román; bukott 48; lugosi volt 66, Krassó szörényi 64, temesmegyei 29; nemzetiségre be lett vallva: magyarnak 94, németnek 18, román 79, szerb 3; érettségi vizsgálatot tett 11. Jeles volt: róm. kath. 7, gör. kath. 4, gör. kel. 6, helv. 4, zsidó 6. Bukott pedig róm. kath. 11, gör. kath. 4, gör. kel. 21, helv. 1, zsidó 5.

Az orosházi magán gymnazium, mely dr. Kálnai Adolf tanár szakértő vezetése alatt áll, az 1883-84. tanévben két osztályu lesz. Az osztály gyarapodás folytán még egy okleveles tanár fog az intézetnél alkalmaztatni.

Trefort Ágoston.

Országos közoktatásügyünk fáradhatlan apostola, Trefort Ágoston vallás- és közoktatásügyi miniszterünk 1817. február 7-én született Homonnán Zemplénmegyében, hol atyja jó hírű orvos volt. A tudománykedvelő apa örömmel látta fiában is a tanulni vágyás kedvét s gondos magán tanulmánynyal bővítette fia iskolai oktatását. A gymnasiumi tanfolyamra Sátor-Alja-Uj-helyre adta, a bölcészetre pedig Egerbe, miknek befejeztével Pestre költözött a szép jövőre hivatott ifju s itt minden erejét jogi tanulmányaira fordította. A jogi tanfolyamot 1835-ben fejezte be. Iskolai tanulmányai mellett sok időt fordított önművelésére, nyelvi ismeretekkel bírván, a külföld legjelesebb tudósait olvassatta. Kedvencz olvasmányai közé sorolta: Rousseau, Voltaire, Montesquieu, Hume philosophiai és államtudományi műveit, Daru, Mignet, Gibbon történelmi munkáit, a költők és szépirodalom munkásai közül kedvteléssel olvassatta Shakespeare, Staël asszony, Walter Scott, Byron műveit.

A szép elméleti ismeretekkel bíró ifju rég ápolta már keblében a vágyat egy külföldi nagyobb utazás iránt. Felkérkedett tehát 1836-ban s Bécsen, Prágán keresztülmenve bejárta

Szász-, Német-, Oroszországot, tekinté a czárok koronázó városát Moszkvát, újabb székhelyöket Szent-Pétervárt, majd Finnlandon keresztül Stokholmba ment, onnan Kopenhágába, Hamburgba. Átkelvén Angliába, ott hosszabb időt töltött s tekinté annak különböző vidékeit s nagyobb kereskedő városait. Visszatérve a continensre Párizsban tartózkodott hosszabb ideig, mindenütt komoly tanulmány s tapasztalati ismeretek szerzése vezérelvén őt utjában. Végre Felső-Olaszországon át 1837. elején hazájába tért vissza. A husz éves ifju európai látkört hozott magával, mert nem a szórakozást kereső kéjutázó mulatságvágya vonta a külföld megismerésére, hanem ismeretek gyűjtése, komoly tanulmány.

Haza térve állami szolgálatba lépett s fogalmazó lón Budán a kir. kamaránál, azonban másfél év mulva lemondott hivataláról, valamint az időközben megszerzett ügyvédi diploma használatáról és lelkes tudmányszeretetével fogott nemzetgazdasági tanulmányaihoz, melyekhez utazásában bő anyagot gyűjtött.

Első cikke, melylyel az irodalomban fellépett, a Társalkodó 1837-iki évfolyamában jelent meg, egy érdekes és emlékezetes velencei kirándulásának leírása. Ezután többször találkozunk nevével a Társalkodóban, hol majd Thierry Ágostonról közölt egy rövid essayt, majd elmékedést a történettudomány felől; 1838-ban egy Pesten alapítandó művészeti egyesület iránt tett indítványt, mely akkoriban nagy figyelmet keltett, majd a Budapesti Árvizkönyvben Utazási töredékek czim alatt közzétette uti élményeit. 1840-ben báró Eötvös Józseffel és Szalay Lászlóval egyesült az első magyar Revue megindítására; vállalatuk, a Budapesti Szemle rövid ideig élt, csak két kötet jelent meg belőle, s bennök Trefortnak is több érdekes cikkével találkozunk. Később a Themis-nek lett munkatársa, a Bankügy-ről pedig önálló röpiratot irt. Az akadémia méltányolván a tehetséges fiatal író törekvéseit, 1841-ben levelező tagjává választotta, mely alkalomból A nemzeti gazdaságnak rendszerei czimü értekezését olvasta fel székfoglalóul. 1843-ban az országgyűlésen mint városi követ vett részt, majd midőn 1844-ben Kossuth Pesti Hirlap-jának szerkesztését Szalay vette át, állandóan a laphoz csatlakozott s hű munkatársa maradt később is, Csengery szerkesztése idején. A kör, mely ez időben a Pesti Hirlap körül képződött,

az ugynevezett magyar doctrinairek köre volt, munkásságának főcélja volt a népképviselői alkotmány előkészítése, melyben Trefortnak is tevékeny szerep jutott.

Folytonos munkásság között látjuk folyni életpályáját, s hogy tevékenységének körét még inkább kiterjeszse, 1845-ben újból nagyobb külföldi utra indult. Ezuttal Rómát, közép- és déli Olaszországot, majd Törökországot járta be, mely utazása az élvezetek mellett sok tanulságos eredményt is hozott számára. Az 1848-iki alkotmány életbe léptetésekor a földmivelés, ipar és kereskedelmi miniszteriumban államtitkár lett, mely terjedelmes munkakörrel járó hivatala egészen elvonta őt irodalmi munkásságától, pedig ekkor egy nagyobb történelmi munkája volt készülőben, az angol forradalom történetéről, egyes fejezetek meg is jelentek belőle; de a munka elkészítését terhes hivatala megakadályozta s midőn állásáról lemondva külföldre távozott, hátrahagyván töredék munkáját, az Pest bombázása alkalmakor könyvtárával s butoraival a lángok martalékává lőn.

E végzetes körülmény elkedvetleníté őt az irodalmi pályától, más térre, a tettek és cselekvések terére érzé magát hivatottnak; e téren maradandó emlékek őrzik Trefort nevét, irodalmi czélból nagy ritkán is nyult tollhoz már ezután.

A forradalom lecsendesültével békési jószágára vonult vissza s csendes gazdálkodással töltölte idejét. De a ki megszokta életét a közpályán tölteni s embertársai javára érvényesíteni tehetségét, tapasztalatait, itt sem maradhatott meg a teljes visszavonultság határai között, tevékeny részt vett a vidék közgazdasági mozgalmában, az anyagi helyzet javítására célzó intézkedések egész sora származik tőle, melyek nemes ember szeretetét és józan gyakorlati érzékét bizonyítják. 1860-ban Békésmegye első alispánjává választá a népszerű megyei birtokost, mely állását később az országgyűlési képviselőséggel cserélte fel, midőn a gyomai választó kerület bizalmával őt kereste fel.

Mint szónok és törvényhozó nem tartozott soha azon lármás honatyák közé, kik a körülmények számba vétele nélkül bizonyos követelményeket állítanak fel s a gyakorlati sikerre való legcsekélyebb kilátás nélkül örökös ostromállapotot hirdetnek. Trefort az eszélyesség, a politikai ildom s a gyakorlati számítás hive volt mindig. A kevés szavu szónok soha sem

sürgetett elérhetlen dolgokat, de az elérhető kivételére mindig tettel kész volt közreműködni.

Midőn 1873-ban a Felség bizalma a közoktatásügyi miniszteri tárczával ruházta fel, a nemzet közbizalma kísérte őt magas állására: És ez idő óta a dicsőségnek hány emléke fűződik fényes nevéhez! Mennyi maradandó és nagyszerű alkotás hirdeti államférfiúi bölcsességét! A politikai küzdelmek fárasztó harcrai nem csökkenthették tetterejét, sőt fokozták azt. Tíz éve áll élén országos közoktatásunk ügyének, s azóta nem mult el csak egy is, melyben valamely intézkedésével hálára ne kötelezte volna le a nemzetet s a közművelődés érdeklődő hiveit. Csak ressortja körén kívül álló állami ügyekben is mennyi az érdeme, hát még azon belül. Hajlékot emel a tudományoknak, ápolja és fejleszti a művészeteket, bejárja a haza különféle vidékeit, hogy közvetlen tudomást szerezzen népünk s a különféle nemzetiség és vallásfelekezet kulturai szükségleteiről. Éber figyelemmel kíséri a külföld szellemi haladását, s gondoskodik annak meghonosításáról nálunk, ideális lelke nemes humanismusával száll sikra a szépért, a magasztosért s hatalmának erejével állja utját a felforgató eszmék terjedésének. Ha valakiről, ugy Trefortról igazán elmondhatjuk, hogy állami megszilárdulásunk s fajunk szupremáciájának biztosítására egy maga többet tett, mint egy-egy korszak politikusainak összesége együttvéve. És e rendkívüli tevékenység mellett még irodalmi ügyeinek rendezéséhez is tudott időt venni magának. Két terjedelmesebb kötetben: Emlékbeszédek és Tanulmányok s Kisebb dolgozatok czimen nem rég ajándékozta meg irodalmunkat régibb dolgozatainak gyűjteményével. Lehetetlen az első kötetnek bevezető Előszavát külön is fel nem említenünk, e megható subjectiv sorokat, melyek ritkitják párjukat irodalmunkban. E néhány sor Trefortot szívének nagyságában mutatja be, elméje nagyságát nyilvános pályája halhatatlan alkotásai bizonyítják és ezek sorában különösen kettő: tanügyünknek európai színvonalra emelése és a középiskolai oktatásnak törvényhozásilag rendezése. A népoktatási törvény Eötvös emlékét hirdeti, a középiskolai törvény Trefort érdemkoszorújának egy hervadhatatlan csokra. Tanuló ifjuságunknak sok oka van nem szünő hálával tekinteni áldásos működésére.

Temesvár, 1883. július hó 15-én.

I. évfolyam.

14. füzet.

DÉLIBÁB.

SZÉPIRÓDALMI
ÉS
IFJUSÁGI FOLYÓIRAT.

Megjelenik havonként kétszer, minden 1-jén és 15-én

Előfizetési árak :

Egész évre 4 frt., fél évre 2 frt., negyed évre 1 frt

Felelős szerkesztő :

Kiadó-tulajdonos :

LÖWY MIKLÓS, IFJ. MAGYAR DÁVID

Kiadó-hivatal :

MAGYAR JESTVÉREK PAPIR-KERESKEDÉSE.

TEMESVÁR,

MAGYAR TESTVÉREK KÖNYVNYOMDÁJA.

1883.

7329 a.

Szerkesztői üzenetek.

— H. J. T—r. A beküldött vers nem közölhető; sok benne a próza. — T. A. V. B.-n. A számrejtvényért köszönet; a beszély elejét nem küldvén be, kérjük annak utólagos szíves megküldését. — Ifj. K. A. M—s. Jókivánataiért köszönet; a beküldött számtani föladványok nagyon egyszerűek; egy ismeretlenü egyenletek által a legkisebb diák is megfejtheti. Küldjön mást! — K. A. B—s. Szerencsekivánataiért fogadja legbensőbb köszönetünket.

Megfejtések.

A szótag-rejtvényé (Löwy Erelkától): Petőfi Sándor. Helyesen fejtették meg: Weisz Vilma és Weisz Bódog, Weninger Ferencz Temesvár, ifj. Krausz Adolf Módos, Pálfi Antal Szeged, Löwy Vilmos Módos, Arányi Antal Deés, Benigni Dániel Kolozsvár, Orsó Dénes Kassa, Laky Döme Sz.-Fehérvár, Regdon Béla Szeged, Zsiros Dezső Sopron, Schwarcz Mór N.-Kanizsán, Lajos Béla Pécs, ifj. Kócsi Vilmos Déva, Fendrich Jenő S.-A.-Ujhely.

A szótag-rejtvényé (Perlics Vilmától): Petőfi Sándor, Talpra magyar! Helyesen fejtették meg a föntiek.

Betűs-rejtvény.

Perlics Vilmától.

```
1
A
a a a
a a c c c s
c s c s d d e e e
e e e e e e f f f
f f g g h h h i i i j
a) j j j k k k k k l l l l (b
m m m m n n n n n o o
o o ö ö ö p p p r r
r r s s s z s z t
u u u y y
y z z
z
2
```

A fentebbi ábrában elszórt betűk egy szedendők össze, hogy a következő szavakat adva, a két középvonalon 1—2 a—b egy ismert magyar költő neve legyen olvasható.

1. Betűje az abc-nek.
2. Kedvencz italok cseheknek.
3. Ez meg neve sok szép nőnek.
4. Khinának ez egyik tava.
5. Egy nagy római hős vala.
6. Ez egy Felvidéki megye.
7. Egy hős lengyel király neve.
8. Szép virág, disze kertednek.
9. Sok férfit így is neveznek.
10. Ninivének teremtője.
11. Egy mesterembernek czime.
12. Az abc-nek egy betűje.

A megfejtők nevei közölnetnek. A megfejtők közül kihuzottnak jutalma Városey Mihály „Családi költeményei.”

Számrejtvény.

Weninger Ferencztől.

- 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24. — Magyarországon egy főispánnak a neve.
I. 6 3 20 21 13. — Európában egy ország neve.
II. 11 6 17. — Az embernek egy testrésze.

- III. 7 16 20 24 19 14 8 13 19 22. — Beszédben előforduló szó.
 IV. 22 6 4 10 22 23. — Egy hasznos ritka házi állat.
 V. 9 5 14 3 22 6. — Tojásból szokott kikelni.
 VI. 18 2 17. — Tésztába szokták tenni.
 VII. 1 2 13 19. — Egy férfi név.
 VIII. 18 12 3. — Némely emberben igen sok van.
 IX. 22 21 10. — Nem gyermek kezébe való.
 X. 15. — Egy ritkán használt szó.

Rövid hírek.

— A budapesti egyetem rektora a jövő tanévben dr. Szabó József, az ásványtan és a földtan tanára lesz. — A budapesti kir. kath. főgymnázium (Lipótváros) m. hó 29-én, az iskolai évet bezáró ünnepélyvel együtt, fönállásának 25-ik évfordulóját is megünnepelte. — A z i r ó k és művészek társasága f. hó 7-én Olaszországba és onnan Párisba ment, hogy tiszteletét tegye a század két nagy férfiánál: Kossuthnál és Hugó Viktornál. A kirándulás vezetői Pulszky Ferencz és Urváry Lajos. — Krasesvzki Józsefet, a nagy-lengyel író Drezdában elfogták, iratait elkobozták s őt magát kemény őrizet alatt Berlinbe szállították. Krasesvzki azzal vádoltatik, hogy Németország katonai titkait igyekezett kikémleni s iratai közt több német várnak és erődnek gyűjtögette tervrajzait. Krasesvzki beszélyeinek száma közel 500, összegyűjtött művei pedig ugyanannyi kötetet tesznek ki, tehát oly csodálatos termékenységű elme, mint Jókai.

— Kolozsvárott e hó 7-én több helyütt kisebb mérvű földrengést észleltek. — Diakóváról írják, hogy a madjarevaczi erdőben Andrics erdőkerülőt összevagdalták s elásták a csordások, mert egyik társukat, ki a zálogolás közben a kerülőt megtámadta, fegyverével keresztüllőtt. — Kisenében tüzlárma támadt az ottani szinkörbn. A megijedt tömeg menekülés közben számos embert

agyonnyomott. — Palma illka, a népszínház divája, vasárnap felszállt a „Vindobona“ léghajón Sziklai János kíséretében. Felszállás közben tréfás bucsuzóval beírt papír szeletkéket szórt le az éljenző közönségre. — Beöthy Zsolt az egyetem esthetikai tan-székére nyilvános reudkivüli illetménynyel kineveztetett. — Indiában a Bombay-öböl közelében a vihar a tengert kihajtotta a szárazföldre. A hullámok számos falut végképen elsöpörtek. A halottak száma több ezerre rug.

— Matzleinsdorffban egy Pager nevű korcsmáros arczul ütötte egyik pinczérét, ki aztán revolverrel négyszer lőtt gazdájára, de az egyetlen seb, melyet nyakán ejtett nem halálos. — Egy szép francia nő. Villerond Marie, ki utóbbi időben Bécsben nevelőnő volt, a Dunába ölte magát; alig mult 20 éves. — A Göthe-emléket Karlsbadban e hó 5-én leplezték le; Lauba Henrik tartotta a diszbeszédet, melyben Göthe érdemeiről és Karlsbadban időzéséről emlékezett meg; az emlék Dorndorf műve s tiroli márványból készült. — A Vezuv, mint Nápolyból írják, erősen nyugtalanodik, a kráter pár napja annyira működik, hogy a feltörő lángok messze láthatók; éjjelenként a kup fölött gigási izzó korona látszik, mely a tiszta nyári éjjel valóban festői. — Milán szerb király megküldte Kalakau királynak és Kapiolani királynénak a Takovarend nagy keresztjét.

Tartalom.

<p>1. A viharhoz. Költ. Irta: Nasszer Eddin. 261</p> <p>2. Talált levelek XI. 262</p> <p>3. Arany János a bölcsőben. Költ. Irta: Manaszly Ilona. 262</p> <p>4. Az arany rózsza. Fordította Bingert János 263</p> <p>5. Egy képet látok. Költ. Kantor Imre 265</p> <p>6. A könnyelmű fiu. Elbeszélés ford. Magyar Dávid 266</p> <p>7. Szikrák. Irta: Porzsolt K. 269</p>	<p>8. A kis pastétomok. Ford. Löwy Miklós 270</p> <p>9. Szikrák Shakespeare színműveiből. Közli Gálffy István 273</p> <p>10. Magyar királyok. Csernus Gerőtől 274</p> <p>11. Egy szem ára. Elbeszélés Halasi Bélától. 274</p> <p>12. Az ifjuság számára Egyveleg 276—280 A borítékon: Szerk. üzen., Megfejt., Betűrejtvt., Számrejtvt., Rövid hírek.</p>
---	--

Előfizetési fölhívás

„DÉLIBÁB”^a

első évfolyamának második felére.

Az új félév küszöbén bizalommal kérjük t. olvasóink pártolását.

Mint eddig, úgy ezután is legfőbb célunk lesz, minél hasznosabbat, minél érdekesebbet nyújtani az ifjuságnak.

És minthogy a jövő hónappal megkezdődnek a szünidők, melyek alatt az ifjuság többnyire falun, távol a városok zajától tartózkodik: hirrovatunkat már a jövő számmal gazdagítani fogjuk, közölvén benne nemcsak a nagyvilág eseményeit, hanem a középiskolák értesítőinek kivonatát, s azt is, hogymikor kezdődnek meg az egyes tanintézeteknél a beiratások.

Legközelebb „Irók arczkép-csarnoka” czim alatt adunk mellékletet, melyben — elkezdve közoktatásügyünk lángeszű vezérétől, Trefort Ágoston vallás- és közoktatásügyi minisztertől, s annak európai hirnevű tanácsosától, Szász Károlytól — adni fogjuk valamennyi hirnevű írónk arczképet és életrajzát.

Minden számhoz négy oldalra terjedő ily melléklap lesz csatolva; a melléklapok összegyűjtve, egy év alatt 100 oldalra terjedő kötetet adnak, mely a „Déliab”-tól külön beköthetethető.

Ily módon t. olvasóink minden évben egy-egy kötet irodalom történet birtokába jutnak — ingyen.

A „Déliab” előfizetési ára egész évre 4 frt., fél-évre 2 frt., évnegyedre 1 frt.

Az előfizetési pénzek ifj. Magyar Dávid urhoz (Temesvár, Magyar-féle könyvnyomda) küldendők.